

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra financí a účetnictví

Teze bakalářské práce

Využití informačních technologií v účetnictví

Vypracoval: Karolína Čapková

Vedoucí práce: Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.

České Budějovice

2023

Klíčová slova: Účetnictví, informační technologie, podvojně účetnictví, softwarové aplikace

Anotace:

Cílem této práce je zhodnotit současný vývoj a možnosti využití informačních technologií v oblasti účetnictví a provést metody hodnocení možného budoucího vývoje v oblasti informačních technologií v účetnictví. Teoretická část této práce se zabývá historickým vývojem jednoduchého i podvojněho účetnictví, od samých prvopočátků až po dnešní dobu, v Českých zemích i v Evropě. V práci jsou uvedeny informační technologie a jejich rozbor, které mají využití v účetních podnicích. V analytické části je charakterizován vybraný podnikatelský subjekt. U konkrétního vybraného podnikatelského subjektu je dále aplikována uvedená problematika týkající se využití informačních technologií, a nakonec je provedena analýza výsledků zkoumaného subjektu, případné návrhy a opatření.

Úvod

Informační technologie jsou účetními podniky využívány mnoho let. Postupem času dochází k jejich zdokonalování. Moderní technologie jsou vyvíjeny neustále. Dříve byl vývoj informačních technologií velmi pomalý a každý nový objev byl považován za vynález. V posledních letech jde jejich vývoj velmi rychle kupředu. Většina informačních technologií, které ještě nedávno byly považovány za optimální, jsou dnes nahrazeny novými.

Pojem informační technologie je velmi obsáhlý a jedná se o velmi široké odvětví. Za informační technologie lze v dnešní době považovat mobilní telefony, počítače, tablety, chytré příslušenství, ale i samotný internet. Pomocí informačních technologií je přístroj schopen zpracovat konkrétní informace. V současnosti lze díky informačním technologiím snadno, rychle a efektivně pracovat s řadou různých informací. Samotnému podnikatelskému subjektu informační technologie umožňují zjednodušovat a zpřehledňovat ekonomické hospodaření.

Jak se budou informační technologie vyvíjet v budoucnosti lze těžko říct. Vlivem rychlého vývoje v daném odvětví lze předpokládat, že novodobé informační technologie budou scelovány a miniaturizovány.

V této bakalářské práci se nejdříve zabývám historickým vývojem účetnictví, který sahá až do samých počátků lidské civilizace. V další části jsou charakterizované základní pojmy spojené s informačními technologiemi a tato část je zaměřena převážně na možnosti využití informačních technologií v účetnictví od softwarů až po různé formáty. Těch samozřejmě existuje velké množství. V této práci je uvedeno pouze několik možností využití informačních technologií v účetnictví, ale ne všechny zmíněné jsou použity pro další výzkum v rámci praktické části. V poslední kapitole teoretické části jsou popsány nejdůležitější metody hodnocení informačních technologií. Za základní metodu je považována metoda sběru dat.

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit současný vývoj IT v oblasti účetnictví – jeho vývojové tendence, shrnout výhody a nevýhody jednotlivých způsobů a provést zhodnocení možného budoucího vývoje. V analytické části pak aplikovat uvedenou problematiku v podmínkách vybraného podnikatelského subjektu.

Metodika

V úvodu praktické části bakalářské práce je představen vybraný podnikatelský subjekt. Praktická část je zaměřena na porovnání pěti informačních technologií pro zpracování v účetnictví.

V prvním bodě praktické části jsou porovnávány a hodnoceny, za pomoci čtyř kritérií, tři účetní programy EKOSOFT, POHODA a Money S3. K porovnávání a hodnocení je použita metoda vícekritériálního hodnocení variant, konkrétně prostá bodovací metoda bez systému vah. Na základě informací z porovnání a ohodnocení je vytvořen pomocí metody sběru dat dotazník, který měl převážně sloužit jako návrh zemědělskému podniku pro výběr nového účetního softwaru. Dotazník je vytvořen a rozeslán v elektronické podobě a jsou využity otevřené a uzavřené typy otázek.

Ve druhém bodě praktické části jsou porovnávány a hodnoceny, za pomoci tří kritérií, programy Agronom a Řízení chovu skotu od firmy AGROSOFT. K porovnávání a hodnocení je použita metoda vícekritériálního hodnocení variant, konkrétně prostá bodovací metoda bez systému vah. Na základě informací z porovnání a ohodnocení je vytvořen pomocí metody sběru dat dotazník, který měl převážně sloužit jako návrh zemědělskému podniku pro výběr programu se zaměřením na živočišnou nebo rostlinnou evidenci. Dotazník je vytvořen a rozeslán v elektronické podobě a jsou využity uzavřené typy otázek.

V závěru praktické části, na základě obou metod hodnocení, je provedena analýza toho, zda podnik zůstane u svého stávajícího účetního programu nebo jaké jiné informační systémy budou zemědělským podnikem případně vybrány a jestli je začne využívat pro své účely v rámci účetnictví.

Výsledky

Výsledky porovnávaných tří účetních programů + obecné vyhodnocení dotazníku

Porovnávané a hodnocené programy získaly za jednotlivá kritéria v konečném součtu tyto body:

Tabulka č. 6: Výsledky hodnocení a porovnávání programů

PROGRAMY	1. Prostředí + ovládání programu	2. Cena programu	3. Zápis dokladů	4. Služby	CELKEM BODŮ
POHODA	24	18	39	14	95
EKOSOFT	22	17	39	13	91
Money S3	21	15	37	12	85
MAXIMÁLNÍ POČET BODŮ	25	20	40	15	100

Zdroj: Vlastní zpracování

V prvním bodě praktické části byly hodnoceny 3 účetní programy, konkrétně metodou bodovací bez systému vah, podle předem stanovených kritérií. Všechny kroky byly projednávány s jedním zaměstnancem účetního oddělení zemědělského podniku, který má zkušenosti se všemi třemi programy. Zaměstnancem účetního oddělení mi byly také poskytnuty cenné rady, týkající se těchto softwarů, za pomoci nichž jsem měla následně možnost vytvořit dotazník.

Z tabulky č. 6 je patrné, že nejlépe ohodnocen je program POHODA i přes jeho drobné nedostatky. Program EKOSOFT je umístěn na druhém místě a program Money S3 na třetím místě. Programy ve výsledném hodnocení mají od sebe poměrně malý bodový rozestup. Funkce, vlastnosti, prostředí a kvalita programů nejsou od sebe ve výsledku příliš odlišné. Jediný větší a zásadní rozdíl programu EKOSOFT oproti ostatním programům je, že tento program je vytvořený přímo pro zemědělské podniky.

Při výběru programu velmi záleží na preferencích či požadavcích jednotlivých účetních a do značné míry je výběr závislý i na zkušenostech účetních s jednotlivými programy.

V rámci hodnocení účetních programů byla použita další metoda hodnocení – dotazník. Tvorba dotazníku byla založena na informacích z předchozího hodnocení tří účetních programů, na sdílených zkušenostech zaměstnance z účetního oddělení zemědělského podniku a na zjištěných informacích o jednotlivých programech. V rámci otázek byly uvedeny výhody i nevýhody jednotlivých programů. Dotazník byl po vytvoření rozeslán v elektronické podobě

pěti zaměstnancům účetního oddělení a měl převážně sloužit jako návrh pro výběr nového účetního softwaru.

Z výsledků dotazníku bylo zjištěno, že téměř všichni dotazovaní mají zkušenost se všemi hodnocenými softwary. Z konečných výsledků je patrné, že všichni zaměstnanci účetního oddělení na základě poskytnutých informací chtějí u programu EKOSOFT zůstat i přes jeho drobné nedostatky. Rozhodli se tak, i přestože účetní software POHODA byl vyhodnocen bodovací metodou jako nejlepší. Hlavním důvodem tohoto rozhodnutí většiny dotazovaných byla možnost snazšího propojení programu EKOSOFT se zemědělskými programy. Ostatní porovnávané programy mají také možnost propojení s jinými softwary, ale nejsou přímo uzpůsobeny pro přenos zemědělských dat a jejich evidenci.

Na konci dotazníku je respondenty zmíněno, že v případě podnikání v jiné oblasti, by byl všemi zaměstnanci účetního oddělení zemědělského podniku zvolen program POHODA. Kompletní výsledky z dotazníku viz. příloha č. 16.

Výsledky porovnávaných programů Agronom a AGROSOFT – Skot + obecné vyhodnocení dotazníku

Porovnávané a hodnocené programy získaly za jednotlivá kritéria v konečném součtu tyto body:

Tabulka č. 7: Výsledky hodnocení a porovnávání programů

PROGRAMY	1. Cena programu	2. Vlastnosti a funkce programu	4. Služby	CELKEM BODŮ
Agronom	26	47	17	90
AGROSOFT – Skot	28	49	19	96
MAXIMÁLNÍ POČET BODŮ	30	50	20	100

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve druhé části této bakalářské práce byly hodnoceny 2 programy, konkrétně metodou bodovací bez systému vah, podle předem stanovených kritérií. Jeden program je zaměřen na rostlinou evidenci – Agronom a druhý na živočišnou evidenci – AGROSOFT – Skot. Tyto konkrétní programy byly vybrány na základě zájmu zemědělského družstva.

Firmou AG info a AGROSOFT byly družstvu poskytnuty zkušební verze těchto dvou programů, na základě nichž bylo možné se s programy seznámit. Následně na to navazovalo porovnání a hodnocení programů. Porovnávány a hodnoceny byly programy opět s jedním

zaměstnancem účetního oddělení z vybraného zemědělského podniku. Na porovnání a hodnocení dále navazoval dotazník.

Podle tabulky č. 7 je nejlépe ohodnocen program AGROSOFT – Skot. Program Agronom byl bodově hodnocený jako druhý. Zásadním rozdílem v programech je, že programem AGROSOFT – Skot je poskytováno uživatelům jednoduché propojení programu s účetním softwarem. Programem je umožněn přenos veškerých údajů o obracech a odpisech pomocí spojovacího souboru přímo do účetního programu EKOSOFT. Programem AGROSOFT – Skot je nabízena funkce výpočtu obrátů a odpisů jednotlivých zvířat přímo v programu. Zaměstnancům účetního oddělení v zemědělských podnicích je touto funkcí velmi usnadněna práce. Programem Agronom lze nashromáždit veškerá data potřebná pro účetnictví, ale nemá tak snadné propojení s účetním programem jako program AGROSOFT – Skot. V ceně programů je rozdíl minimální. Program Agronom je prodáván za 29.000 Kč a program AGROSOFT – Skot za 30.000 Kč. Do ceny nejsou započtena zaškolení a cestovní náhrady.

Pro vyhodnocování jednotlivých programů byla zvolena další metoda hodnocení – dotazník. Dotazník byl vypracován na základě předchozího porovnání a bodového ohodnocení. Po vytvoření byl dotazník rozeslán v elektronické podobě pěti zaměstnancům účetního oddělení. Dotazník měl převážně sloužit jako koncept pro výběr nového zemědělského softwaru. Od jednoho z dotazovaných účetních bylo zjištěno, že zemědělský podnik je s již starými programy zaměřenými na živočišnou a rostlinnou výrobu nespokojen.

Z odpovědí dotazovaných je zřejmé, že všichni se s podobnými programy zaměřenými na živočišnou a rostlinnou evidenci již setkali. Nicméně podle nich neumožňovaly tak snadné propojení s účetními programy a proces přenosu dat byl velmi složitý. Z výsledků je dále patrné, že všichni dotazovaní znají obě firmy poskytující porovnávané a hodnocené programy. Z konečných výsledků bylo zjištěno, že zavedení obou programů (Agronom i AGROSOFT – Skot) by velmi zjednodušilo práci účetnímu oddělení s rostlinnou i živočišnou evidencí, včetně přenosu dat pomocí spojovacích souborů. Kompletní výsledky z dotazníku viz. příloha č. 17.

Na základě poskytnutých informací dotazovaní společně s vedením družstva po vzájemné poradě dospěli k rozhodnutí, že oba programy budou do podniku pořízeny v plných verzích.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo nalezení, porovnání a zhodnocení možností využití informačních technologií v rámci účetnictví podle stanovených postupů a jejich následná aplikace do vybraného podnikatelského subjektu.

V teoretické části bakalářské práce jsem charakterizovala základní pojmy z oblasti účetnictví. Následně jsem v návaznosti na tyto pojmy popsala historický vývoj účetnictví, který sahá až do počátku kolébky lidské civilizace. Účetnictví bylo vyvíjeno po několik století.

Dalším bodem jsem popsala základní pojmy související s informačními technologiemi, jejich využitím a možnými dopady na společnost. Snažila jsem se zahrnout pouze ty nejpodstatnější pojmy, protože pojmů, souvisejících s informačními technologiemi, je opravdu mnoho. Popsala jsem základním způsobem celkem osm informačních technologií, mezi které se řadí softwary, podnikové informační systémy, značkovací jazyky, technologie pro výměnu elektronických dat a tři konkrétní účetní programy. Praktická část je zaměřena na bližší výzkum třech účetních programů.

V posledním bodě teoretické části jsem popsala základní metody hodnocení informačních technologií. Do této části jsem zahrnula metody sběru dat, metody vědeckého zkoumání a metody vícekritériálního hodnocení variant. K dalšímu výzkumu v praktické části jsem využila metody sběru dat, které jsou zařazeny mezi nepoužívanější metody hodnocení, a metody vícekritériálního hodnocení variant.

V praktické části bakalářské práce jsem charakterizovala vybraný podnikatelský subjekt, který si přál být v rámci této bakalářské práce anonymní. Vybraný podnik se pohybuje v zemědělství už řadu let, a to přesněji od roku 1991. Předmětem jeho podnikání je zemědělská výroba, hostinská činnost, silniční a motorová doprava, řeznictví a uzenářství, výroba, obchod a služby. Společnost ke svému podnikání využívá řadu informačních technologií, ovšem ne se všemi je podnik v rámci účetnictví spokojený.

V první bodě praktické části byl proveden rozbor třech účetních programů, včetně programu, který využívá podnik nyní pro vedení účetnictví. Rozbor porovnávaných programů měl sloužit jako návrh na výběr nového účetního softwaru pro zemědělské družstvo. Tyto rozborů obsahovaly popis jednotlivých programů a jejich funkcí, popis prostředí programů, postupy při zápisu dokladů, služby nabízené uživatelům a konečnou cenu programů, kterou by zemědělský podnik za software zaplatil. Jednotlivé programy a jejich části byly na základě rozborů ohodnoceny prostou bodovací metodou bez systému vah.

Na porovnání a ohodnocení programů navazoval dotazník, při němž se celkem 5 dotazovaných mohlo rozhodnout, jaký nový účetní systém bude zaveden do zemědělského podniku. Bohužel se mi tímto způsobem nepovedlo přesvědčit žádného ze zaměstnanců účetního oddělení k přechodu na jiný software. I přes drobné nedostatky stávajícího programu uvedli, že žádný jiný porovnávaný program neumožňuje tak snadné propojení se zemědělskou výbavou a se zemědělskými softwary. Dále k tomuto rozhodnutí uvedli, že by bylo obtížné převést jejich veškeré údaje z jednoho programu do druhého.

V posledním bodě praktické části byl proveden rozbor dvou programů vybraných na základě projeveného zájmu zemědělského družstva. Jeden program je zaměřený na rostlinnou evidenci a druhý na živočišnou evidenci. Rozbor porovnávaných programů měl sloužit jako návrh na výběr nového softwaru pro zemědělské družstvo, který by usnadňoval i práci účetním. Rozbory obsahovaly popis jednotlivých programů a jejich funkcí, služby nabízené uživatelům a konečnou cenu, kterou by zemědělský podnik za program zaplatil. Programy a jejich jednotlivé části byly na základě rozborů ohodnoceny prostou bodovací metodou bez systému vah.

Na porovnání a ohodnocení navazoval dotazník, při němž se celkem 5 dotazovaných z účetního oddělení mohlo rozhodnout, o jaký program by na základě mnou poskytnutých informací měli zájem. Tímto způsobem se mi podařilo přesvědčit zaměstnance, aby do podniku zavedli oba porovnávané programy.

Na základě závěrů dosažených v prvním bodě praktické části se nepodařilo zemědělský podnik přesvědčit k přechodu na jiný účetní software. Bylo to zapříčiněno tím, že jejich stávající účetní program je uzpůsobený na míru konkrétně zemědělským podnikům a bylo by těžší propojit ostatní porovnávané programy s rostlinou a živočišnou evidencí z jiných zemědělských softwarů.

Na základě závěrů dosažených ve druhém bodě praktické části se naopak podařilo zemědělský podnik přesvědčit o zavedení obou programů. Myslím si, že na to měl určitě také vliv jejich předešlý zájem o tyto konkrétní programy.

Seznam literatury použité v tezích

- [1] MYSLIVEČEK, D. (2015) *Informační technologie – počátek vývoje a vize budoucnosti*. Dostupné z: <https://www.svetandroida.cz/informacni-technologie-pocatek-vyvoje-a-vize-budoucnosti/>
- [2] GÁLA, L. POUR, J. ŠEDIVÁ, Z. (2015). *Podniková informatika: počítačové aplikace v podnikové a mezipodnikové praxi*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5457-4.
- [3] BASL, J. BLAŽÍČEK, R. (2012). *Podnikové informační systémy: podnik v informační společnosti*. 3., aktualiz. a dopl. vydání. Praha: Grada. 2012. ISBN 978-80-247-4307-3.
- [4] HENDL, J. (2008) *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál. 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.
- [5] Survio. (2020) *Kvantitativní výzkum vs. kvalitativní výzkum*. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/blog/jak-vytvorit-dotaznik/kvantitativni-vyzkum-kvalitativni-vyzkum>
- [6] Studentské.eu. *Management, Marketing: Metody a techniky sběru dat*. Dostupné z: https://managment-marketing.studentske.eu/2010/09/8-metody-techniky-sberu-dat.html#google_vignette
- [7] WikiKnihovna. *Dotazníková šetření*. Dostupné z: https://wiki.knihovna.cz/index.php?title=Dotazn%C3%ADkov%C3%A1_%C5%98et%C4%99n%C3%AD
- [8] Albatros Media. *Metodologie vědy, vědecké metody a metodika práce*. Dostupné z: <https://cdn.albatrosmedia.cz/Files/Sample/9384471/?name=Uk%C3%A1zka.pdf>
- [9] KLICNAROVÁ, J. (2010). *Vícekritériální hodnocení variant – metody*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Ekonomická fakulta. Dostupné z: http://www2.ef.jcu.cz/~janaklic/oa/VHV_II.pdf
- [10] Money-s3. *Vlastnosti a funkce Money S3*. Dostupné z: <https://www.money-s3.cz/funkce/>
- [11] Eko-soft. *Integrovaný ekonomický systém*. Dostupné z: <http://eko-soft.cz/ekosoft.html>
- [12] STORMWARE. *Ekonomický a účetní program POHODA 2023*. Dostupné z: <https://www.stormware.cz/pohoda/>
- [13] AG info. *Agrom*. Dostupné z: <https://www.aginfo.cz/index.php/programy/agrom>
- [14] AGROSOFT. *Řízení chovu skotu a prasat*. Dostupné z: <https://www.agrosoft.cz/řízení-chovu-skotu-a-prasat%E2%80%8B/>

„Plný seznam použité literatury je uveden v textu bakalářské práce.“

Další bibliografické údaje

Type of thesis: bachelor

Author: Karolína Čapková

Academic Year: 2022/2023

Department: Department of Accounting and Finance, Faculty of Economics, University of South Bohemia in Ceske Budejovice, Czech Republic

Thesis supervisor: Ing. Jaroslav Svoboda Ph.D.

Number of pages: 0

Language of thesis: CZ

Title of Thesis: Use of Information Technology in Accounting

Annotation:

The objective of this thesis is to assess the current developments and possibilities for using information technologies in the field of accounting, and to develop the methods for assessing possible future developments in the field of information technology in accounting. This thesis deals with historical development of simple and double-entry accounting in the Czech Republic and in Europe, from the very beginnings until today. The thesis lists information technologies and its analyses those that are used in accounting enterprises. Part of the research features a selected business entity. In addition, the information technology issue is applied to a specifically selected business entity and, finally, an analysis of the results of the subject, potential proposals and measures is carried out.

Key words: Accounting, information technologies, double-entry accounting, software applications.

Přílohy vázané v práci: 17